

Landskap: Småland Upptecknat av: Edith Österlund
 Härad: Västbo Adress: Box 5, Hultstorp.
 Socken: Hultstorp Berättat av: Emma Österlund
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1862 i Hultstorp

Uppdring av Moravallgärdens i Öster-
 skog, ^{den följande} och hur den blomstrade upp på
 nytt. m. m.

(6tn.)

ACC. N.R. M. 7966:7

Landskap: Småland Upptecknat av: Edith Oskulund
 Härad: Västbo Adress: Box 5, Kulltunga
 Socken: Kulltunga Berättat av: Emma Oskulund
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1862 i Kulltunga

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vi skola nu berätta
 om Notavallgården i
 Östusby som höll på att
 gå till förfall, men som
 blomskade upp igen tack
 vare att den övergick i
 andra händer. Denna gård
 vi nu en frid fri egab.

Men ingen av de äldre
 har glömt hur bedrörligt
 det såg ut på Notavalls
 tid, den originelle brude
 som tack vare sin envis-
 het alltid fick bära namnet

Hotavall.

Hans rätta namn var
Johan Andersson, men blev
han av befolkningen kallad
Hotavall, därför att han
alltid hade en frät avvik-
ande mening gentemot andra
i både allmänna och en-
skilda ting.

Han inköpte den gård
3/32 utl. Österkog som han sed-
an höll på att fristöra
på alla sätt. År 1898 gjorde
han sitt intåg i denna gård.
Hotavall hade en dotter, hans
hustru var död för många
år tillika. Hotavall var
både snål och elak vid sin

enda datter, varfri lernäste
hade så roliga dagar i hem-
met. Då han kom till gården
skulle han frikötta den enliff-
rad han sade gjatu. Han skul-
le också frikötta husen, så
det skulle bli bra.

Han började med att fri-
kötta lerningshuset. Detta
tillgick sålunda: Han bröt
upp golvet i storstugan fri-
kötterossa. Så bröde han hem
gjungtorv från skogen och
fyllede under golvet. På så
fätt gick det till. Så lade
han tillbaka golvtäljorna
men spikade aldrig fast dem
utan lät dem ligga lösa. Då

Det gull någon tid gamm
dottern till sin friskräckel-
se att man hade gått en
joismarlig myrostack under
mattbordet. - I skulle slagis
fast golvet för, I får se hur
dant det blir, sa dottern!!
- För, de inte om de - du, sa
Johan kryckte ner missan
likt kardare på knäna. Sa
blev det med golvet det
blev aldrig annorlunda und-
er hans benetid där. De
stackars människorna föra
sig västan fridivande
stugan men det brydde han
sig inte om. Han hade fått
fråga att det var bra som det

var och då så... Allt skulle
gå som han ville antingen
det passade eller ej. På
vintern 1900 då det var så
mycket snö att den gick
över gårdesgränsarna. Lasse
skotavall: för sin ko och
körde till skogen. Han kom
dit och lastade på några
stockar då kom Lasse i väg
hem med det kungöf hals-
färdiga lasset och han kunde
inte seja henne. Det var
utfriskade och han ville
hem. Det gick i en rasande
fart genom de höga driva-
na på den obanade skogs-
vägen. Han stannade ej för-

än kom stod vid ladugårds-
dörren. Johan flämtade efter
andam. Ryckte till så att
hon måste vända. Hon var
litet uttrampad här gick
att vända. Dagen. Hon skuta-
de emot nedan det ljulyste
g. Hon tro inte att Johan
lastade av stockarna. Hög!
Hon vände helt resolut
piskade på hon och uppgit
skogen här det med stockar-
na. Hon sket och drog så
det snall i oket och sel-
domen men gå måste hon.
Johan svor och bet på tänder-
na och tillbak gick det
fast hon skalo av ansträng-

ning och sveffen dröjs av
hemma. Då de kommit upp
till vedstegen, måste han
vända och nu var det
stackars kråket så utmat-
tad att han stod stilla
och Johan fick lasset klart.

Så förde han hem med
lasset och satte in kon i
ladugården. Hockarna fick
ligga på bogen i några
dagar. Johan tyckte att han
behövde vila, ty han hade
haft det ansträngande en
stund. Han slog sig ned vid
den öppna spisen med den
stora brännvissan neddragen
så sakt han resten av dagen

utan att flytta på sig.
- Jemli på hit lite mat, på
hit lite - hade inmunnade
han då han önskade något.

På våarna sade han sig
skola rensa åkrarna från
den mycket kvickroten. Den-
na ville skytta på de små
åkerplättarna. Näräl han
bröde och rensade så gott
han kunde och fick i sig fri-
svarligen massor vilka han
jussade till den andra änd-
an på åkern eller mitt i
åkern på en annan åker.
På skulle han bra bort ogär-
st sedan. Detta blev dock
aldrig av. Det blev liggande

Varke sig fast på mytt och
kom på denna plats att
fördas i dubbel bemärkel-
se. Så fortgick icke efter sin.
Skärmen varke igen allt me-
ka och mera. Men sådde
missölycken och skändade, men
det blev ingen ordning. Det
blev efter hans lundus, så
att säga.

Föringörelsen kräde han att
skogen förklara den för
ordning att göras med.
Men, för att bli av med
den var det nödvändigt att
kräva den dit. Så slapp han
se den också. Ty den var ing-
en nytta till i varje fall...

Fläskbitar hängde han ut i
söskonet sommartiden, ty
det blev så gult och gott
då. Johan tyckte aldrig om
gott fläsk. Nej, variskt
märkte det bara, ty annars
åt han juhan det inte. Han
var också mycket snål. Dot-
tern bad honom frigåvas om
lite pengar till kläder. Han
ville inte lämna några mat-
pengar ens. Stora klagade till
honom en dag för att han
inte hade något småbärf-
bröd) att bjuda främmande på.
- Jassa, sade Johan sårligt det ska
här väl snart bli! Då tog
han brödkniven och skar av ett

stykke bröd. så brödsken
och skär detta så smält
kan kunde. Vi var femmi-
sa kan, här har du små-
brödet! femmy sade ingenting
ty hon visste det var hon-
bröd att byta ord med hon-
om. Hon var utledsen på
fadern. Det hjälpte ej vad
hon gjorde eller sade. Hon
gjorde alldeles som hon be-
hagade. Det var då järnvä-
gen byggdes Bräs-Alvesta
järnväg. Det kom en massa
gallare åt byarna och det
gick lustigt till. femmy skuf-
fade sig fästman en gallare
som gick under namnet "Enev".

Han hette "En" kort och gott
han hade tagit namnet sedan
han kom ut i järnvägsar-
bete som så många andra
kallade gjorde. Huvud hsten
1901 trädde Jenny i bursbok
med sin kallare och "Johan"
som över kallarepaktens
som kommit in över byggd-
en till bara olycka. Men,
till Jennys' mans förvar kan
man säga att han var en rik-
tig karl och inte alls lik
sin svärfader. Han var en
lygglig och vacker karl och
Jenny fick flytta med honom
till hans hemtrakt Låda
Låda. Johan ersatte och för-

tydlig förmåga att lämna honom. Hon skulle tänka på att hon var hans dotter, att hon haft ett gott hem, o. s. v. o. s. v. Men förmågan som var glad åt sin kusin som kommit och frilst henne från detta hårda liv hon varit van vid i fadershemmet. Hon hade minnsam aldrig dansat på roor. Alla människor hade tyckt synd henne. Hon hade ju knappast fått något kläder på kroppen. Aldrig hade hon fått något än snöbollar, men bra hon än arbetat. Nu var hon glad att hon fick ett riktigt hem, så

slapp hon att gå hos fadern
dels hon blev för gammal
att gifta sig.

Om hon var så ung så hon
skulle inte till henne in-
nan hon flyttade. Hon skulle
inte få ett dag sedan hon
till gramma, och hon inte
kunde bättra sitt än hon gif-
te sig med en allare, det
sämsta folk, som fanns i
varje fall. Hon tänkte ald-
rig på att hon var felakt-
ig på något sätt. Nej, allt
vad hon gjorde var rätt och
riktigt enligt hennes egen
mening. Hon var det rik-
tigt ständigt för honom och

Då Jenny flyttade från
fadern fick hon först skaf-
fa sig en mjölkerska. Det
blev grannlöstans lott
att för kungapast väja
betalning på den ungen
och köll och uträkna
lysslorerna i ladugården.

Men då hon berättade
för detta blev han tvungen
att försöka skaffa sig hus-
hållerska. Detta försökte han
också och fick en gammal
anka för en kort tid. Men,
då han ville att denna skul-
le gifta sig med komorns flyt-
tade kom snart en därefter.
Nu började han på allvar

tänka på att gifta sig
om igen. Han spände hest-
en som man i bygden kal-
lade "Höstan", ty han var
nästan lika envis som den
själv - och ködde omkring och
frjade. Det blev negativt
resultat vid frivilligt betrip-
pade. Tiden gick. Då lät
han gammelskum om adress
till hennes ogifta syster som
var bosatt i Åkerland. Det
gick han. Nu skrev han
ett riktigt friarskriv till
hennes och erinrade henne
om att de varit ungdoms-
kamrater och frjade henne
om inte hon ville komma hem

och gifte sig med honom.
Hon kvarade nysgjerrig.
Hon var inte alls bjud
att gifte sig och rakt inte
med honom. Då blev hon
arg och skrev ett brev
till henne som lät
ungefär så här i slutet:
Ja, är väl inte lika bra
som dina gullgossar uppe
i Hovland kan ja tro. Men
du kan ha dina gullgossar
så får du se. Du får säga
att du avslår mitt erbjud.
Men då är det för sent. Ja
lycka för med gullgossarna
ja ska inte besväras dig.
Sjuktungsfullt

John Andersson
Besynnerligt nog så skrev
Kotavall riktigt bra till
att vara barn av sin tid.

Det var många i hans ålder
som blott kunde skriva
sitt namn på den tiden.

Han var född i mitten av
1850-talet. Hade aldrig fått
lära sig skriva eller läsa.

Kotavall bröjde sig allt
mera likgiltig med gårdens
skötsel och kreaturen, han
brydde sig inte om någonting
allt. En som som var ber-
äst länge ut i socknen ville
nu att han skulle sälja gård-
en och flytta till hans hem.

Det var på vintern 1901. Besynnerligt nog, gick han in på den gamla gårdsgården och frisålde gården som en kungspast fridde en ko och en häst. Gården skulle tillfräddas den 14 mars 1902 och köparen var en arrendator på Åbo hemodomin, en kallänning av fridseln, som hette Carl-Anders Johansson men i dagligt tal mest kallades för Karlander. Han hade kommit till trakten på Halmstad - Nässjö järnväg byggdes. På gifte han sig med Carolina Johansson, från Skellberg och

Så kommo dessa makar
att jämte Carolinas syster
och sviger arrendera korn-
domänen Åbo tillsammans
då de hade nedlagt ett gott
arbete. Nu hade Karlander
fridnat vid detta och köp-
te sig egen gård vid 62 års
ålder och en frifallen gård
till råa på allt.

Men, Karlander var
inte den som gruvade sig
fri arbete, trots att han var
kommen upp långt över med-
clådern. Och inte Carolina
heller som var fem år yngre.
Det är inte många människor
som kunna prestera ett sådant

arbete vid så pass ålder.
Carl-Anders Johansson var
född i Sällared (Halland)
den 25 nov. 1840. Inflyttade
till Kullarp 1845, då han
och hans hustru ingingo
äktenskap. Makarna hade tre
barn, en son och två döttrar.
Sonen som ej var intresserad
av jordbruk läste sig skrivare-
yrket, varför han kom från
hemmet förtidigt.
Äldsta dottern var smidesmiska
och yngsta dottern var blott
12 år då makarna flyttade
till Östersky. Grannarna blev
hjärtans glada då detta folk
flyttade in på denna förfall-

na gärd, try alla väsk vilket
arbetssamt folk detta var.

Tryktena kommo gice dem
och de besannades också.

Redan i värens tid blev
både brenningshuset och ladu-
gårderna reparerade så att
man kunde använda dem.

Det kostade inte så litet att
ställa husen i ordning, ladu-
gårderna cementerades allt
gjordes i ordning. Ett par stua-
röter hade Karlander med

sig från alla fyra stua prik-
tiga kor, fjedel, både kalmar och
ker. Så try kan ite med
stevning på de åkerlappor
som funnos, rullade skuren

till rågångarna och stapla-
de upp dem där. På Djupskärde
han jorden och grista ärets
skörd blev sinliden god.

Karlunder arbetade från
tidig morgon till sena kväll
med ugodling, fäddikning
och stensättning. Inom den
kunde man inte känna
igen Kottavallgården, den
var snart ett minne blott.

På lade Karlunder långa
sträckor med stensättning
dessa av sten som han brut-
it ur både de åkrar som
funnos då han kom till
gården, dels ur oländiga mark-
ar som han ugodlät. Folket

i gården kände sig riktigt
väl till mods med denna
kruvliga granne, som hade
genom eget arbete och myge-
ket litet löjd arbetskraft
kommit åstadkomma en
sådan förändring i denna
gård.

År 1909 var Karlanders
gård som följel knut som
stigen upps i asken. Det
var nästan som en saga
tyckte man litet var. Alla
människan talade med be-
undran om den 'lille hall-
ningen' som kommit åstad-
komma ett sådant jättear-
bete vid en sådan ålder.

kan uppmuntrade Karlunde
att sika så pristeknigt gården
på frukörings länns husvill-
nings-sällskap men han väj-
rade. Han var så rädd om
skogen att till varje repa-
rationsarbete på gården köpte
han virke före än att ta-
ga det i skogen. Aldrig har
det funnits en mer fri-
sig sam människa kunde
ingen fräcka. Klok och om-
tänksam i alla områden
samt glad och treolig i
det dagliga sammanhan-
det. Enslig glädje utan ett ytt-
re bevis. Sig han skrift-
na på sin gård många dubbl-

hus, förhållelse var honom
främmande. Han var försä-
m i mat och dryck, &
på grund av snålhet, utan
därfrån att han ensig den
ej kunna arbeta med ener-
gi som överlastade sig med
mat. Drick gjorde han vä-
gt då han kom till Öster-
skog men låt sedan alldeles
bli. Tog blott hem bränn-
vin för husbehov. Han rikna-
de på att det skulle vara
han för vissa åkommor samt
till kreaturen då dessa blev
angripna av sjukdom. Å
1916 sålde han gården till
sin yngsta dotter och hennes

blivande man. Bården frödde
då fem år, kräft och några
ungdjur. Med heder kunde
han lämna gården i arv
åt sina efterkommare. Han
levde blott till sommaren
1914 då han avled av mag-
kräfta vilken sjukdom han
littigt bar i flera minuter
utan att klaga.

Den storf skall utskurna
glänna den duktige odal-
mannen som kommit från
ett annat landskap, rikas-
des av folket omkring som en
riktig sualänning i detta
ors bästa bemärkelse. Reder
åt hans gärdsliga gärning!!